

Metodik för provfiske i sjöar

4.8 Nederbördsområde 56/57 mellan Forsmarksån och SkeboånOK
Muntligt
OK?

Namn Kanikebolssjön Nummer 668339-164191

Läge 1,5 km S Östhammar, väg från Östhammar mot Sandika-Kanikebol.

Topografisk karta 12 I NO, 60°14'N - 18°22'O, 7 m ö h.

Kommun Östhammar

Vattensystem 56/57, utloppsdiket mynnar i Östhammarsfjärden.

Tillrinningsområde Ej uppmätt.

Strandtyp I SV finns en liten bit fastmarksstrand (bergudd), för övrigt omges sjön av sankt strandängar.

Sjömorfometri

Största längd	520 m	Största bredd	200 m
Maxdjup	2 m	Medeldjup	- m ₃
Yta	7 ha	Volym	- m ³
Teor oms tid	- dygn	Lodkarta	-

Vattenmiljö Inga undersökningar. Sjön omges av en bred gungflyartad bladvassbård, flytbladsvegetation saknas nästan helt, fig 44. *Sumpiga stränder*

Nyttjandeformer Inga organiserade.

Ägandeförhållanden Markägare runt sjön.

Ingrepp Sjön är sänkt med ca 0,5-1 m, några handlingar har dock ej påträffats.

Kommentar En fin sjö som skulle kunna höjas till sin ursprungsnivå utan större skada på omgivande marker.

Invid sjöns norra sida finns en motorcykelbana, vilken utgör ett påtagligt inslag i miljön.

Referenser Besökt 1982-07-28. *EV. Kontakt Börje Nilsson Hanneberg 0173-11410*

4 Nät + 0,5 Natt

10/6 10'
10/6 13'
10/6 11'
11/6 14'
11/6 145
1310
1600

NÄTPROVFISKETILLSTÅND

Undertecknad ger på fiskerättsägarnas eller föreningens vägnar tillstånd till Fiskeriverkets personal att företa nätprovfiske i sjön:

KANIKEBOLSJÖN

Sjönamn

Ansvarig på Sötvattenslaboratoriet (Per Nyberg) kan nås på telefon 08/759 00 45 ton 13#.

Signatur

Osten Edvinsson

Namn

Osten Edvinsson

Övriga upplysningar

Sjön har flodkräfta

signalkräfta

ej kräfta

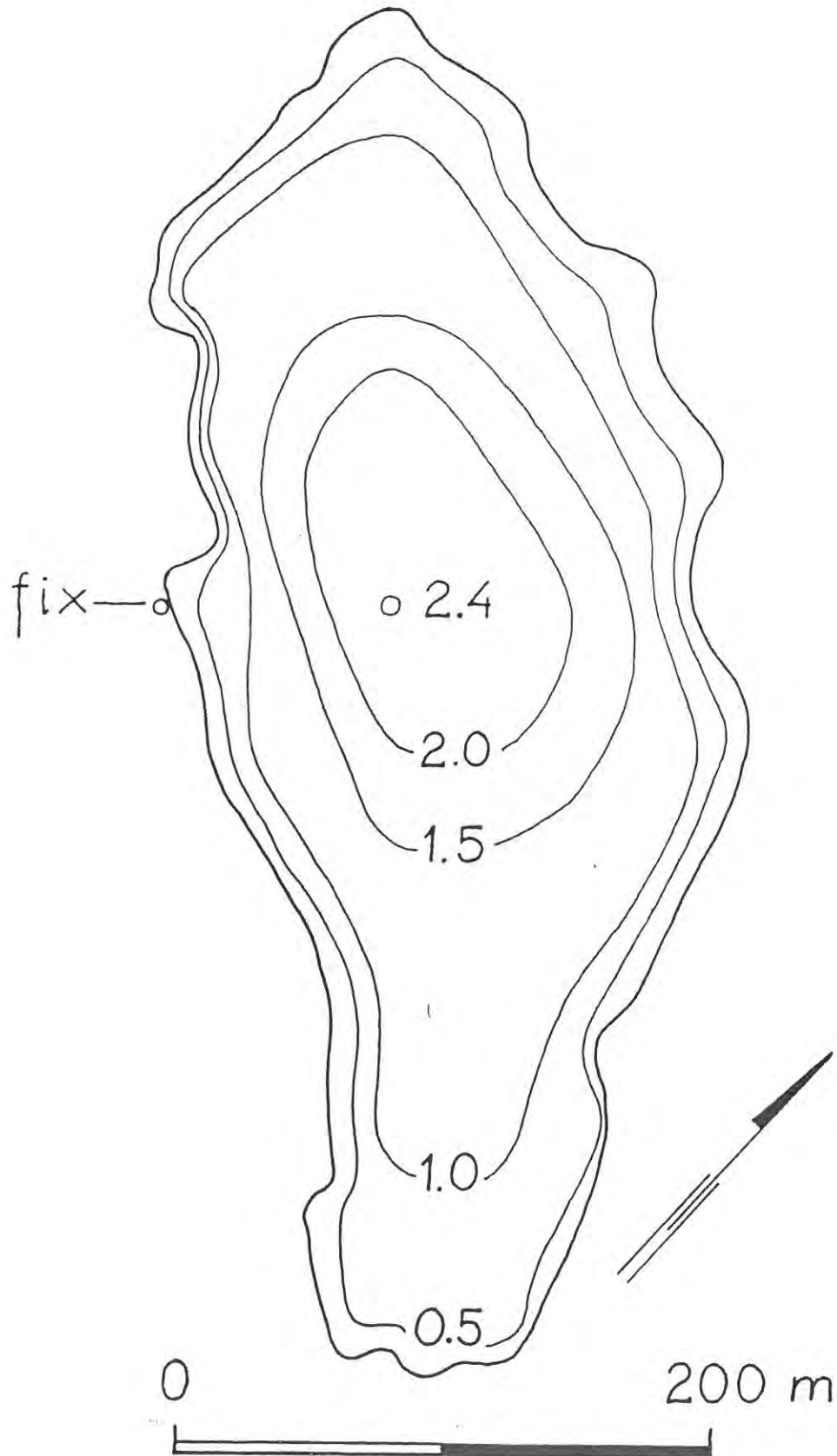
Lämplig(a) kontaktperson(er) vid sjön för hjälp med båt och logi är:

Övriga fiskerättsägare som informeras:

Ulla Berlin
Göran Karlsson
Börje Nilsson

OBSS!

KANIKEBOLSSJÖN

ATT FÅNGA ALLA ARTER OCH STORLEKAR

Om man använder ett konventionellt nät med en maskstorlek av 40 mm kommer fångsten av abborre att utgöras av individer runt 25 cm. Mindre abborrar kan finnas men är för små för att fastna. Även större abborrar undkommer ibland. För att kunna fånga alla förekommande storlekar av fisk krävs ett nät med flera olika maskstorlekar. Som en kompromiss har man utvecklat det s.k. översiktsnätet, som är 42 m långt och 1.5 m djupt. Detta nät består av 14 olika sektioner med maskstorlekar från 6.25 mm till 75 mm. I ett enda nät kan därigenom abborrar från 5 till 50 cm fastna. Varhelst översiktsnätet läggs kan alla storlekar av fisk fångas och nästan alla arter.

Vissa arter är dock svåra att fånga, t.ex. gädda som sommartid lever ganska stillastående. Den gör bara korta ruscher för att ta sitt byte, och simmar därför inte runt lika mycket som en abborre. Chansen att fånga en gädda blir därför mindre än för abborre, men vart femte till sjunde nät brukar fånga gädda i en normal svensk skogssjö.

VAR SKALL NÄTEN LÄGGAS?

Självfallet beror fångsten på var vi lägger näten. Vissa arter finns bara på stort djup och andra bara vid stränderna. Som regel skall därför näten slumpas ut över hela sjön och finnas på alla djup. Normalt använder man bara bottenöversiktsnät, dvs nät som står på botten. I större sjöar kan det dock finnas mycket fisk i **pelagialzonen**, dvs i den fria vattenmassan. Då kan man provfiska med flytande pelagiska nät, s.k. skötar.

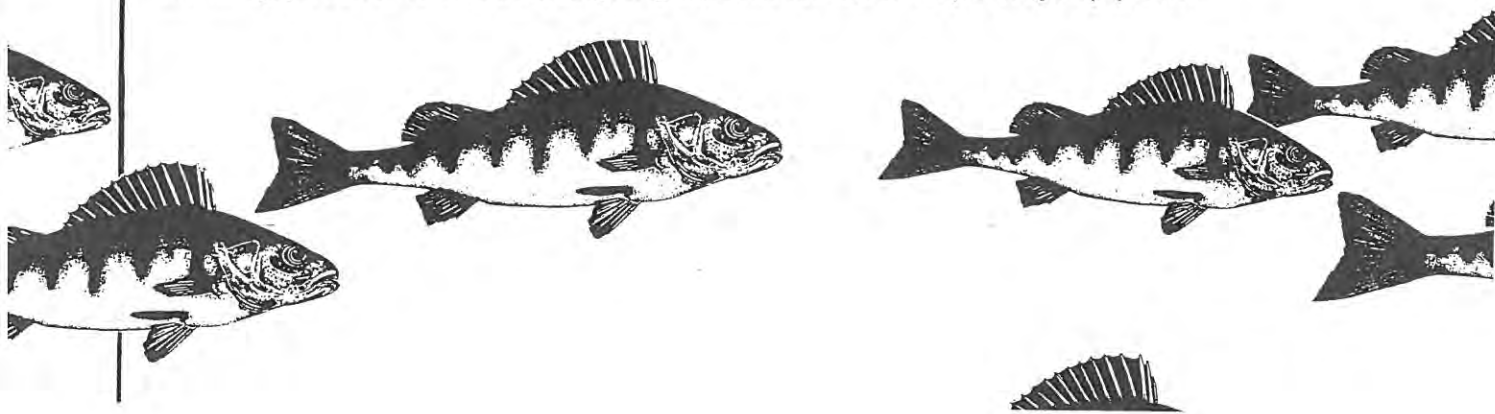
HUR MÅNGA NÄTANSTRÄNGNINGAR?

Antalet ansträngningar med bottensatta översiktsnät bestäms utifrån sjöns areal och maximala djup. Sjön uppdelas i olika djupintervall och varje sådant intervall skall provfiskas med en viss insats. Det är heltidsjobb för två personer att fiska med 5-10 översiktsnät, beroende på hur mycket fisk det finns i sjön.

SJÖYTA	1-20	21-50	51-100	101-250	251-1000	1001-5000 ha
MAXDJUP						
1-6 m	8	8	16	16	24	24
6-12	8	16	24	24	32	32
12-20	16	16	24	32	40	40
20-35	16	24	32	40	48	56
35-50	16	32	32	40	48	56
50-75			40	40	56	64
75-					56	64

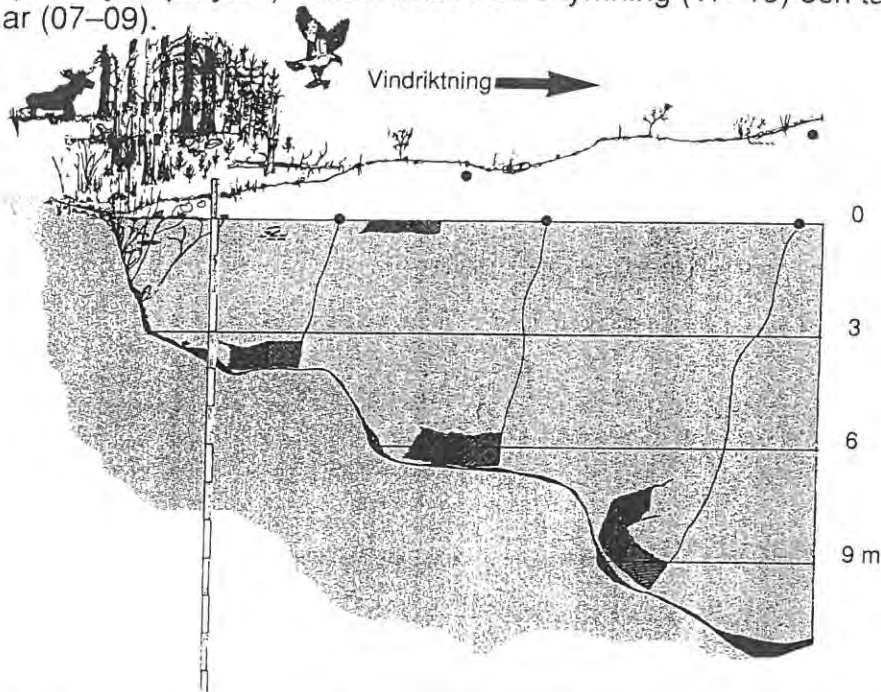
Tabell över det rekommenderade antalet ansträngningar med bottensatta översiktsnät i näringsfattiga sjöar. Insatsen bestäms av sjöns areal och maximala djup.

Näten fördelas jämnt över sjön och mellan djupzoner. I en sjö på 60 hektar med tre djupzoner (0-3, 3-6 samt 6-12 m) krävs 24 nätansträngningar enligt tabellen ovan. Dessa fördelas vanligen med åtta nät per djupzon. Är sjön 300 hektar och 20 m djup krävs 40 nätansträngningar, som fördelas 10 på varje djupzon.

HUR SÄTTS NÄTEN?

Det är väsentligt att näten sätts i det avsedda djupintervallet. En djupkarta, alternativt ett hand- eller ekolod underlättar detta arbete. Se till att näten inte läggs alltför spänt utan löst och ledigt så att fisken kan snärja in sig. Näten har en tung bottenteln som gör att de sjunker till botten. Övertelnen har små korkar i sig som gör att nätet står upp från botten. I ena änden av nätet binder man en lång lina med en liten boj (som flyter på ytan). Näten sätts före skymning (17–19) och tas upp efter 12 timmar (07–09).

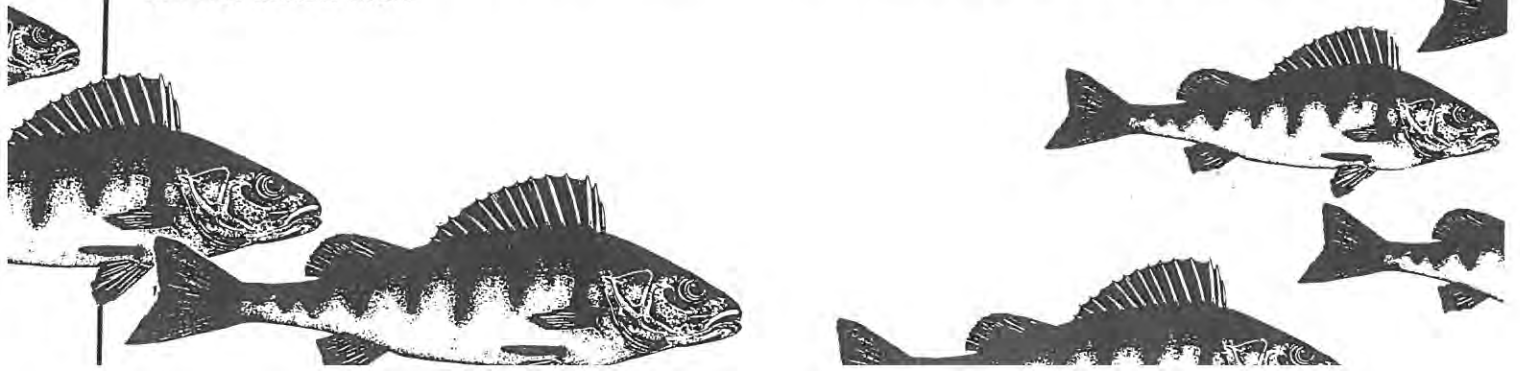
Provfiskenäten fördelas jämnt över sjön och mellan djupzoner. Placera flötet i den ände av nätet som ligger i lä.

NÄR SKALL FISKET UTFÖRAS?

Fångsten av olika arter beror av deras aktivitet. Ju varmare vattnet är desto mer simmar de flesta fiskar runt och desto större är chansen att fånga dem. Omfattande studier har visat att juli–augusti är de bästa månaderna för att få jämförbara resultat. Då är de flesta arters aktivitet hög och inte så beroende av vädrets skiftningar från dag till dag. Provfisken under andra tider (temperaturer) är mycket svårtolkade.

OMHÄNDERTAGANDE AV FÅNGSTEN

Alla fångade fiskar skall artbestämmas och mätas till närmaste millimeter. Speciella provfiskeprotokoll finns att tillgå från Sötvattenslaboratoriet (adress finns på sista sidan). Ibland kan man samla in material för åldersanalys för att därmed kunna studera fiskarnas tillväxt. Man tar då organ som visar tillväxten i form av årsringar; gällocksben, fjäll eller hörselstenar (**otoliter**), olika beroende på art. Åldersanalys, som sker med hjälp av mikroskop, är dock svår att göra och kan kosta pengar att få utförd av vana personer. Fördelen med metoden är att man får ytterligare information om hur fisken mår.

FISKEPLANERING OCH UTFÖRANDE - SJÖPROVFISKE

Sötvattenslaboratoriets metodik för provfiske i sjöar finns beskriven i Undersökningstyper för fisk i sötvatten (Sötvattenslaboratoriets PM nr 5:1994 eller Handbok för Miljöövervakning, pärm III), Sötvattenslaboratoriets PM nr 2:1994 samt Information från Sötvattenslaboratoriet nr 7:1988 och nr 4:1992.

I Sötvattenslaboratoriets PM nr 2:1994 beskrivs utförandet av *standardiserat fiske* och *inventeringsfiske*. Det rekommenderas att den standardiserade metoden används i så hög utsträckning som möjligt. Därigenom möjliggörs jämförelser av resultaten mellan sjöar och inom sjöar vid tidsserier. Om syftet är att endast kartera artförekomsten kan med fördel det något mindre omfattande inventeringsfisket utföras.

Nedan följer några viktiga "kom ihåg" inför fisket.

- Utför fisket i **juli eller augusti** för att undvika över- eller underrepresentation av vissa arter.
- Ta reda på sjöns **yta och maxdjup** för att bestämma **totala antalet nätansträngningar** som kommer att krävas (beroende på vilken metod som skall användas). Följ det schema som finns i PM:et vad gäller **antal nät i varje djupzon**. I vissa sjöar är den djupaste djupzonen för liten för att fiskas med så många ansträngningar som anges i schemat. Det är då lämpligt att minska på antalet nät i denna djupzon och fördela "överblivna" nät jämnt i de andra djupzonerna. Totalinsatsen skall inte minskas ned.
- Om den aktuella sjön är tillräckligt djup, och resurser finns, är det lämpligt att även fiska med pelagiska nät. Man får då ut betydligt mer information om fiskfaunan. Detta är dock inget krav för ett standardiserat fiske.
- Fiska enbart med **översiktsnät** och ange vilken typ som använts.
- Mät upp **vattendjupen vid båda nätändarna** och var noga med att **hela nätet ligger inom djupzonen**. Fångsten i varje nät skall utgöra ett enskilt stickprov, oberoende av andra nät, varför näten **ej får kopplas** till varandra. Nätens placering skall ritas in så noggrant som möjligt på en **djupkarta/sjökarta**.
- Det är viktigt att provfisket kompletteras med en **temperaturprofil över sjöns djupaste punkt samt ett mått på siktdjupet**. Temperaturprofilen omfattar mätning på 0,5 m djup och **varje hel meter** ned till botten. Det räcker att dessa mätningar görs en gång men de skall ske i anslutning till provfisket, lämpligen strax innan näten läggs första kvällen.
- **Alla individer skall artbestämmas**. Eftersom sötvattensfiskarterna i Sverige är relativt få skall detta inte utgöra något problem. Undantaget är yngel och mycket unga individer av karpfiskar samt olika arter av sik. Om det råder tveksamhet om art av någon eller några individer kan det vara lämpligt att skicka dessa (infrysta eller i sprit) till Sötvattenslaboratoriet.
- Fångsten bör bokföras på de provfiskeprotokoll som bifogas. I **fångstprotokollet redovisas fångsterna nätvis med uppgift om nätets löpnummer och djup**. Fångsten i nätet anges dels som antal individer av varje art, dels som den totala vikten i gram av varje art i nätet (se till att ha en pålitlig och noggrann våg).

- I *längdprotokollet* redovisas **individlängderna för alla fångade fiskar** på ett sådant sätt att nätets löpnummer framgår för varje enskild individ. Alla individer mäts till närmaste millimeter, vilket inte tar längre tid än att enbart klassa dem till exempelvis halvcentimetrar. Längden på fisken mäts med stjärtfenans flikar sammanförda. Längden på skadade/halva fiskar skattas m h a hela individer.
- Ange vilken **institution** som är ansvarig för fisket och vad **syftet** med fisket var samt om sjön tidigare har **kalkats**.

Läggning nr

Datum:

Fångstprotokoll

Klockslag, läggning:

Klockslag, upplag:

Blankett 1

Fiskart	Nätnummer:		Nätnummer:		Nätnummer:		Nätnummer:		Nätnummer:	
	Antal	Vikt (gram)	Antal	Vikt (gram)	Antal	Vikt (gram)	Antal	Vikt (gram)	Antal	Vikt (gram)

Fiskart	Nätnummer:		Nätnummer:		Nätnummer:		Nätnummer:		Nätnummer:	
	Antal	Vikt (gram)	Antal	Vikt (gram)	Antal	Vikt (gram)	Antal	Vikt (gram)	Antal	Vikt (gram)

Sötvattenslaboratoriet

blankett 2

	Sjö:		Koordinat (RAK):				Datum:		Signatur:			
	Fiskart:		Fiskart:		Fiskart:		Fiskart:		Fiskart:			
	Nät no:		Nät no:		Nät no:		Nät no:		Nät no:			
	Maska	Längd (mm)	Maska	Längd (mm)	Maska	Längd (mm)	Maska	Längd (mm)	Maska	Längd (mm)	Maska	Längd (mm)
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												
21												
22												
23												
24												
25												
26												
27												
28												
29												
30												

HYVA ZEPHYRUS VIKEN 1

ARTBESTÄMNING AV SÖTVATTENSFISK

Lax

Få prickar på gällocket

Få eller inga prickar under sidolinjen

Smal stjärtspole

Stjärtfenan uringad

Taggformiga gälräfständer på första gälbågen

Lodlinjen från ögats centrum faller bakom munnen (liten mun)

Öring

Många prickar på gällocket

Många prickar under sidolinjen

Tjock stjärtspole

Stjärtfenan lite uringad

Gälräfständerna på första gälbågen är knoppformiga i början och slutet

"Slutet" på munnen går bakom lodlinjen från ögats centrum (stor mun)

Röding

123-152 fjäll i sidolinjen

19- 32 gälräfständer

20- 74 polyrusbihang

Tämligen liten mun

Harr

Stor ryggfena

Sik

Överkäken är lika lång eller längre än underkäken

Siklöjan

Underbett

Nors

Har tänder
Luktar gurka

Regnbågslax

Prickig ryggfena och stjärtfena

Amerikansk bäckröding

110-130 fjäll i sidolinjen
14- 22 gälräfständer
21- 55 (vanligen mindre än 50) pylorusbihang
Ryggfenan är marmorerad
Stjärtfenan är ej så mycket urringad
Tämligen stor mun
Svart eller svartgrå rand vid de vita fenkanterna på undersidans
fenor

Kanadaröding

Ca 125 fjäll i sidolinjen
91-170 (medeltal 127) pylorusbihang
Stjärtfenan djupt kluven

Braxen

49-57 fjäll i sidolinjen
23-32 (nästan alltid 25) strålar i analfenan
Ögondiametern hos yngre är lika med nosens längd, hos äldre
kortare än nosens längd (litet öga)
Analfenans bas är dubbelt så lång som ryggfenans
Sidolinjen är nedåtböjd
Bröstfenan når fram till bukfenan
Bröstfenans fäste är brungrått

Mört

40-47 fjäll i sidolinjen
9-14 (nästan alltid 11) strålar i analfenan
Rött öga

Björkna

43-55 fjäll i sidolinjen

21-27 (nästan alltid 22) strålar i analfenan

Ögondiametern hos yngre är större än nosens längd, hos äldre lika med nosens längd (stort öga)

Bröstfenan når ej fram till bukfenan

Bröstfenor och bukfenor rödaktiga

Bröstfenans fäste är svagt rosfärgat

Stäm

47-54 fjäll i sidolinjen

6- 8 (nästan alltid 8) strålar i analfenan

Gulsvart öga

Sträva fjäll

Benlöja

46-53 fjäll i sidolinjen

Underbett med uppåtriktad mun

Analfenan är längre än ryggfenan

Stora fjäll som lossnar lätt

Sarv

40-43 fjäll i sidolinjen

12-13 (nästan alltid 13) strålar i analfenan

Ryggfenan sitter bakom bukfenan

Gulbrun färg

Röda fenor

Id

54-61 fjäll i sidolinjen

Analfenan är rak eller buktar inåt

Stora fjäll

Färna

43-46 fjäll i sidolinjen
Analfenan buktar utåt
Bred "panna"
Stora fjäll

Asp

67-70 fjäll i sidolinjen
15-18 strålar i analfenan
Små fjäll
Små ögon
Stor mun med underbett

Faren

66-73 fjäll i sidolinjen
37-46 strålar i analfenan
Analfenans bas fyra gånger så lång som ryggfenan
Sidolinjen nästan rak

Nosvimma

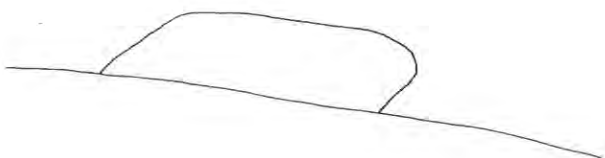
53-61 fjäll i sidolinjen
20-30 strålar i analfenan
Nosen längre än underkäken
Långsträckt kropp

Sutare

95-120 fjäll i sidolinjen
Två skäggtömmar
Små fjäll

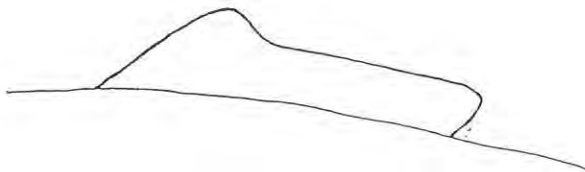
Ruda

30-35 fjäll i sidolinjen
9 strålar i analfenan
Ryggfenan är ej högre framtill

Karp

33-40 fjäll i sidolinjen
Fyra skäggtömmar
Ryggfenan är högre framtill

Elritsa

Saknar fettfena

Storspigg

Tre taggar framför ryggfenan
Benplåtar längs kroppssidorna

Småspigg

7-12 taggar framför ryggfenan

Stensimpa

Bukfenan når ej till anus
Bukfenan är nästan helt vit
Sidolinjen når fram till stjärtfenan

Bergsimpa

Bukfenan når fram till anus
Bukfenan har svarta tvärstrimmor
Sidolinjen slutar vid andra ryggfenan

Mal

Två långa rörliga skäggtömmar på överkäken
Fyra korta skäggtömmar på huvudets undersida

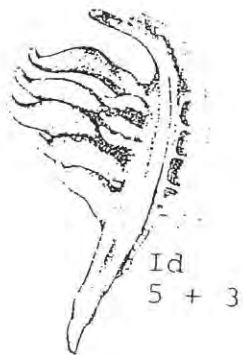
Laxfiskar inklusive nors har fettfena

Svalgbenständer

Karpfiskarnas svalgbenständer kan användas vid artbestämning. De sitter i 1-3 rader på svaljbenen. De kan plockas fram om man lyfter på gällocket och sticker in en pincett bakom gälutrymmet i riktning mot matstrupen. Svaljbenen rengörs och under förstoring eller med blotta ögat kan man avgöra vilken fiskart det är.

Siffrorna vid varje figur anger hur många svalgbenständer som förekommer och i hur många rader. 5 + 0 betyder alltså att arten har 5 svalgbenständer i en rad och inga tänder i några andra rader, 3 + 1 + 1 betyder att arten har 3 tänder i en rad och en tand vardera i två andra rader.

Förklarande bilder saknas till följande fiskar: Faren 5 + 0, Nosvamma 5 + 0, Groplöja 5-6 + 10-2.

Åldersanalys

Oftast är det inte nödvändigt att genomföra någon åldersanalys. Storleksfördelningen på fisken i vattnet talar ibland om ifall möjligheter till god tillväxt finns. Speciellt i unga populationer kan till och med längdfördelningen direkt avslöja de yngsta åldersklasserna. Oftast är det dock åldern på den större fisken man vill veta och då duger inte längdfördelningen.

Analys av åldern är svårt och bör förbehållas experten, eller åtminstone göras i samråd med expertis. Fiskeriverkets olika laboratorier har bildat Centrum för åldersanalys och kan mot betalning ge er hjälp.

Metodiken bygger på det faktum att fiskars ben och fjäll tillväxer olika under vinter och sommar. För ben bildas det till och med olika typ av benstruktur beroende på tillväxten. Därvid uppkommer omväxlande ljusa och mörka ringar på benet (årsringar). Fjället är oftast helt slätt på insidan, medan utsidan får cirkulära förhöjningar, som avsätts efterhand som fjället växer. Sommartid blir det längre mellan dessa ringar. Åldersanalys sker genom att räkna dessa ringar. Tyvärr förekommer ofta falska ringar/zoner.

Fiskens längd under tidigare år kan också skattas genom sk tillbakaräkning, som bygger på att det är ett proportionerligt förhållande mellan avståndet mellan årsringarna och fiskens längd. Det finns dock flera felkällor i detta antagande, varför tillbakaräkning inte bör genomföras utan experthjälp.

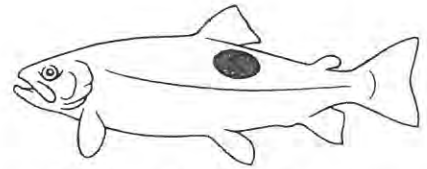
Beroende på fiskart och storlek finns det olika strukturer som är möjliga att använda:

Fiskens fjäll - oftast bra i unga år, men stora fel på äldre fisk.

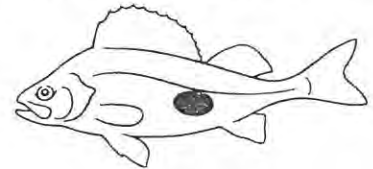
Otoliter - bra organ för laxfiskar, men kräver ofta viss teknik. Otoliter är små frisittande benbitar (hörselstenar) i skallen på fisken. De finns hos många djur och hjälper till med både balans och hörsel.

Andra bra strukturer för åldersbestämning kan vara:

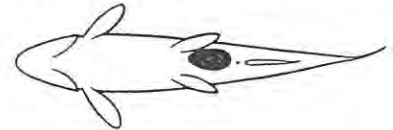
- Gällocksben på abborrfisk (operculum).
- Vingben (pterygoid) på gädda.
- Skulderben (Cleithrum) på gädda
- Fenstrålarnas bas

Lax, öring, röding, harr och nors

Abborre, gös och karpfiskar

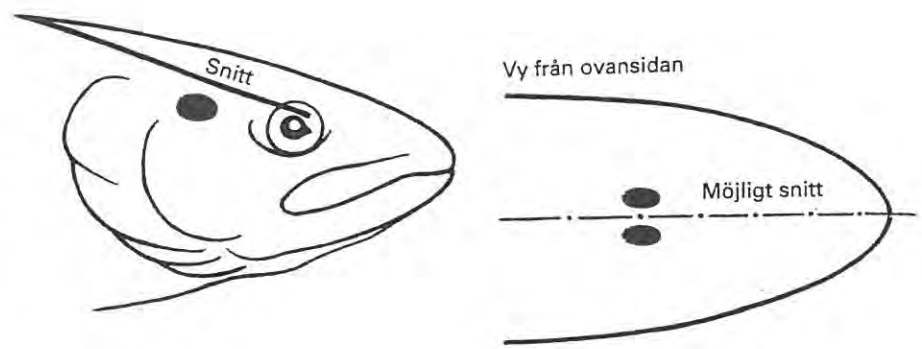

Sik och siklöja

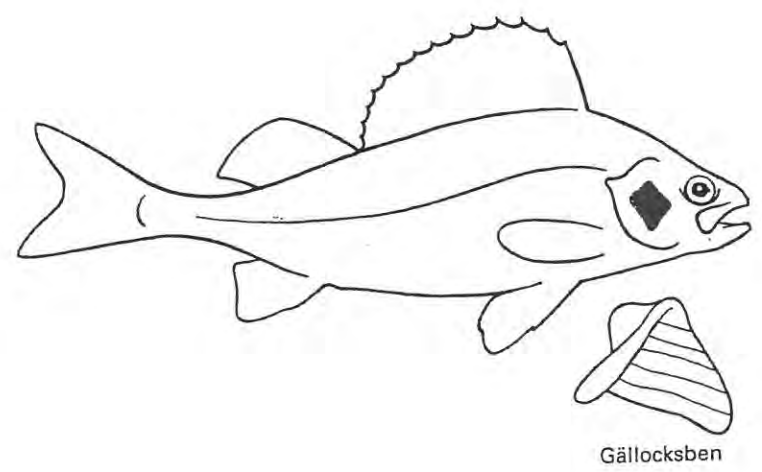
Fjäll kan vara en bra struktur på yngre fisk, medan ålder hos äldre fisk ofta underskattas utgående från fjällprov. Fjällen tar man från fisken genom att med en rengjord kniv skrapa av cirka 10-20 fjäll. Var på fisken proverna skall tas varierar mellan art. För laxfiskar kan man generellt säga att proverna skall tas omedelbart ovanför sidolinjen i området under ryggfenan. Undantag gäller sik och siklöja där man rekommenderar prover tagna under magen strax framför analöppningen. De flesta övriga fiskar (ex. gös, karpfiskar) provtas strax under sidolinjen i området bakom bukfenorna. De avskrapade fjällen läggs i separata kuvert/speciella fjällprovpåsar (av papper och inte plast) på vilka man antecknar data om den enskilda fisken (längd, vikt, art, kön) samt provfiskeplats och datum.

3:2

Otoliter (små hörsel- och balansben i hjärnan) prepareras fram genom att skallens översta del snittas upp. Hur man lägger snittet beror på vana och fiskart. Ett snitt från nacken ovanför gällockets bakkant genom övre delen av ögonen brukar leda rätt. Den avskurna skalpen lyfts bort och sedan får man med en pincett leta fram de vita otoliterna, en på var sida huvudet. Observera att det finns även mindre otoliter, men normalt är det bäst att bestämma åldern från de största. Otoliterna rengörs försiktigt med fingrarna i vatten varefter otoliterna förvaras i kuvert/fjällprovpåse.

Gällocksbenet (operculum) på abborre klipps eller skärs loss från fiskens huvud. Det är då noga att hela benet kommer med. Därefter kokas gällocksbenen kort (1 min) så att de kan rengöras från skinn och andra vävnader genom en enkel gnuggning mellan fingrarna. Efter att gällocksbenen torkat läggs de i kuvert/fjällprovpåsar.

På gädda kan man använda skulderben (cleithrum) och vingben (pterygoid). För att preparera fram vingbenet måste i regel gäddans huvud kokas helt, alternativt kör man gäddskallen i mikrovågsugn. Skulderbenet sitter omedelbart bakom gällocket. Hos mindre gäddor kan det plockas bort för hand, medan det måste klippas bort på större fisk. Efter att vingben/skulderben plockats fram, rengörs de och förvaras i kuvert/fjällprovpåse.

